

Egy este az „Andrássy-palotában“

Nem irigyeltem Keresztessy Istvánt, a főváros I. kerülete építési osztályának vezetőjét december 2-án este. De „úgy kell neki“, ha egyszer önként vállalkozott rá, hogy bemegy az oroszlanbarlangba.

Erről az oroszlanbarlangról mondanék egy és

mást. Az I. kerületi tanács művelődési házaról a Bem rakpart 6. alatt. Úgy is mondhatnám, hogy az Andrássy-palotáról — mert ennek a földszintjén szerénykedik a fontos és nagy múltú fővárosi kerület, a történelmi Vár és Víziváros egyetlen művelődési otthona.

állandó, népszerű előadója.

Sokat elbeszélhetnek — de hát mindent nem lehet. Csak egyet. Ilyen címek láthatók a művelődési otthon programfüzetében: „Dolomitok és a francia Alpok“, azután „A svájci Alpok“ és hasonló. Amint hallom, Végh László és Végh Lászlóné előadásai a legkedveltebbek közé tartoznak. A mérnök házaspár hobbyja az alpinista tevékenység és ami szinten vele jár, a fényképezés.

Kik féltik a „Fehér kereszt“-hez címezett fogadót

Minden érdemüket és ezernél több gondjukat nem mondhatom el. Még csak négy és fél éve működnek ebben a kerületben, ahol — biztosan sokan nem is gondolnák — egyetlen mozi van. Rendkívül sok feladatot kell teljesíteniük — télen például még egy kicsit az Ifjúsági Parkot is ők helyettesítik itt a szomszédban. Alkohol ilyenkor nincs, sör sem. Botrány sem. Egyetlen termék — egyelőre ebből áll a fontos kultúrothton — így is zsúfolt mindenféle rendezvény alkalmával. A magyarázat egyszerű: a munkában gondosság, hozzáértés és szív van. Ez a helyiségeknél is fontosabb — s ezzel a világot sem akarom lebecsülni az utóbbi gondot. (Egyébként most kezdődnek a szerény bővítés munkálatai.)

Visszatérek Keresztessy István előadására,

amely az otthonba vonzott. A Batthyány tér és környéke távlatáról beszélt lakóival, a kerület lakóival. Kuhajda Istvánné, a rokonszenves igazgató nagy érdeklődésre számított, már megszokott ez ebben a házban — de ekkorára még ő sem. Az érdeklődők nem férték be. Az építési osztály vezetőjét szeretettel és barátságossággal majd' szétépték. Egyesek az ideiglenesen eltávolított Kőlcsey-szobrot kérték számon rajta, mások a „Fehér kereszt“-hez címezett vendégfogadó pompás rokokó épületének feltétele miatt szóaltak meg (nagyszerű, hogy hányan féltik a műemlékeket) — megint mások neki tettek szemrehányást azért, mert a 9-es villamos vonalát indokolatlanul és idő előtt megkurtították. (Szegény építési osztályvezető igazán nem tehet róla.)

Egy hosszú élet a Batthyány téren

De nem is ezt akartam elmondani, hanem azt, miként kezdődött az egész. A kerület rendőrkapitányágán Siskovits Mihály őrnagy hivatalból találkozott a házaspárral, amely alpinista törekvései szerint, természetesen gyakran intézi saját utlevélügyeit. Itt látta meg a rendőr őrnagy az úvegre vitt pompás képeket. Ő hívta fel a művelődési otthon vezetőinek (összesen ketten vannak — beosztottjuk sem több) a figyelmét Véghékre és a bennük rejlő lehetőségre. Ebből született meg azután a művelődési otthon egyik legsikeresebb sorozata.

Nos, csak ennyit erről a kellemes művelődési otthonról (ilyen esetben csakugyan milyen szépen hangzik a szó). És még annyit, hogy a Víziváros reneszánszaról tartott előadáson, amelyről indításként szoltam, sok másval együtt egy idős, szakállas bácsi is felszólt. Több javaslatot tett a Batthyány tér megoldására, kivált ami felbecsülhetetlen értékű kultúrhistoriai hagyományait illeti. A kiképzésre döntő érvül koronatanúként mondotta el, miként állott a tér hatvan évvel ezelőtt, az ő gyermekkorában. Egy hosszú életet élt és él ma is itt, szenvedélyesen szeretett legszűkebb hazájában.

Azt hiszem, itt kaptam a legfőbb magyarázatot arra, mitől ilyen otthon ez a művelődési otthon.

Rajk András

A budapestiek „faluja“ — a kerület

Ez a művelődési otthon, mai mostoha körülményei mellett is, elsősorúan felel meg a rendeltetésének, ha én mondjam így: hivatásának. Abból, hogy mi ez a rendeltetés, ez a hivatás, egyetlen mozzanatot emeltem és emelek ki a továbbiakban is. Azt, hogy működésében azokra épít és azoknak ad, akikért van. A kerület, a terület embereiért.

A négy elmúlt esztendő programjával igazolhatnám az állítást — a felsorolás azonban rendkívül unalmas módszer. Igaz, hogy propagálják a „Várbarátok köre“ lelkes egyesülésének érdekes rendezvényeit (Mozaikok a Tabán történetéből, 1849-es Budavárának feliszabadulása, A Vár ülfülkái stb.); igaz, hogy makacs következetességgel „fundálták ki“, miként töltsék meg szép tartalommal a „Sündisznóudvar“ (Hess András tér 3.) szép környezetét — és még sorolhatnám. De máshonnan fogom meg a dolgot — aminthogy ők is.

Ők ugyanis mindenkit „megfognak“, akiből „hasznot húzhatnak“, és akit egészséges lokálpatriotizmusa belülről is segítésre sarkall. Márpedig aki keres ilyen embert, az

mindig és mindenütt talál. A „haza“ fogalma széles, de mindenkiben első sorban a legszűkebb hazáját jelenti. A budapestiek „faluja“ (itt-ott százötvenezer lakóval) — a kerület.

Az előadascím: „Mexikóban jártam.“ — nem sokat mond a kerületi jeléről. Már inkább, ha hozzáteszem, hogy Kuhajdáné a kerület egyik utcájában futott össze dr. Molnár Károly sportorvossal (mindketten a kerület lakói), aki csakugyan Mexikóban járt. Sok hasonlóval együtt így született az említett program. Hasonló módon lett a Batthyány utcában lakó Fehér Zsuzsa műtörténész a művelődési háznak és kiállításainak